

مردم ترکیه مخالف روابط دوستانه با رژیم صهیونیستی هستند

مردم ترکیه روابط دوستانه با رژیم صهیونیستی و محاصره غزه از سوی این رژیم را نمی‌پذیرند؛ گروه‌های مختلف چه انقلابی، چه مسلمان و چه ملی‌گرا حامیان مردم فلسطین و ضد صهیونیست‌ها هستند.

به گزارش آران نیوز: آک بلوت، خبرنگار ترکیه‌ای در گفتگوی تفصیلی با باشگاه خبرنگاران تسنیم (پویا)، به واکاوی عادی‌سازی مناسبات ترکیه و رژیم صهیونیستی پرداخت. مشروح این مصاحبه در ادامه ارائه شده است:

تسنیم: مناسبات ترکیه و رژیم صهیونیستی از چه زمانی شروع شده است؟ آیا این مناسبات با توجه به اینکه ترکیه یک کشور اسلامی است، آشکارا صورت می‌گرفت؟ گروه‌های اسلام‌گرا چه نوع واکنشی در قبال این مناسبات از خود نشان دادند؟

آک بلوت: رژیم صهیونیستی سال 1948 تاسیس شده است. ترکیه نیز دو سال بعد این رژیم را به رسمیت شناخت. ترکیه به عنوان اولین کشور اسلامی بود که این رژیم را به رسمیت می‌شناخت؛ البته مناسبات بین طرفین بعد از به رسمیت شناختن رژیم صهیونیستی تا سال 1971 خیلی مخفیانه بوده است. اربکان و حزب متبوع وی زمانی که رژیم صهیونیستی سال 1978 اعلام کرد که قدس پایتخت این رژیم است، شدیداً به این رژیم اعتراض کردند و بدین ترتیب علیه این رژیم و حکومت آن زمان ترکیه تظاهرات صورت گرفت؛ در مقابل حکومت ترکیه سکوت اختیار کرد و مجبور به استعفا شد.

اربکان و یاران وی در سال 1980 نیز تظاهراتی با حضور ده‌ها هزار نفر علیه رژیم صهیونیستی برگزار کردند. آن زمان روابط بین ترکیه و رژیم صهیونیستی خیلی کم رنگ بوده است تا اینکه قدرت نظامیان ترکیه در سال 1990 افزایش پیدا کرد و روابط بین ترکیه و رژیم صهیونیستی آشکار شد.

تسنیم: از زمان روی کار آمدن دولت نجم‌الدین اربکان در ترکیه تا زمان به قدرت رسیدن شاگرد وی، رجب طیب اردوغان، چه تحولاتی در مناسبات ترکیه و رژیم صهیونیستی ایجاد شده است؟ آیا اربکان و اردوغان نسبت به روابط با رژیم صهیونیستی تفاوت دیدگاه داشتند؟

آک بلوت: با روی کار آمدن نجم‌الدین اربکان، وی خواستار کمتر شدن حجم مناسبات ترکیه و رژیم صهیونیستی شد؛ این در حالی بود که در این دوره حجم روابط ترکیه با ایران و کشورهای اسلامی افزایش پیدا کرده بود. در این شرایط دولت اربکان یک و نیم سال بعد از آن با فشار لابی یهودیان و آمریکایی‌ها مجبور به استعفا شد. مناسبات ترکیه و رژیم صهیونیستی مجدداً از سال 1998 تا 2003 تقویت شد؛ به گونه‌ای که روابط نظامی و اطلاعاتی گسترش پیدا کرد. اردوغان سال 2009 در اجلاس داووس علیه شیمون پرز شدیداً انتقاد کرد؛ به این ترتیب گرچه روابط سیاسی و دیپلماتیک طرفین قطع نشد؛ اما میزان آن کمتر از سابق شد. با این حال روابط تجاری و اقتصادی ترکیه و رژیم صهیونیستی در این مدت بر سر جای خویش بود و این روابط تداوم یافت. البته در این حوزه نیز تغییراتی حاصل شده بود؛ اما این روابط ادامه داشت. این شرایط تا سال 2010 بر فضای روابط طرفین حاکم بود تا اینکه حمله رژیم صهیونیستی به کشتی مرمره ترکیه صورت پذیرفت.

تسنیم: آیا بعد از حمله رژیم صهیونیستی به کشتی مرمره ترکیه، مناسبات ترکیه با رژیم صهیونیستی متوقف شده بود؟ به نظر می‌رسد که علی‌رغم تبلیغات انجام شده مبنی بر توقف این روابط، مبادلات تجاری و اقتصادی طرفین تداوم داشته است. نظر حضرتعالی در این باره چیست؟

آک بلوت: بعد از این حمله سفرای طرفین فراخوانده شدند؛ با این وجود روابط ترکیه و رژیم صهیونیستی علی‌رغم کاسته شدن حجم آن، تداوم داشته است. در این مدت قرارداد جدیدی نیز امضا نشد. با این حال مذاکرات طرفین بعضاً مخفیانه و بعضاً آشکارا ادامه داشته است. بیشترین موضوع این مذاکرات نیز به قضیه کشتی مرمره و پرداخت غرامت آن، برداشته شدن محاصره غزه و عذرخواهی از ترکیه مربوط می‌شد. همراه با این مذاکرات روند عادی‌سازی نیز در حال پیگیری است.

تسنیم: آیا بحث برداشته شدن محاصره غزه مانع جدی در نتایج نهایی مذاکرات ترکیه و رژیم صهیونیستی است؟ مهم‌ترین مانع روابط دو طرف چیست؟ به نظر می‌رسد که توافقات طرفین تا حدود زیادی انجام پذیرفته است و مانعی در ارتباط گسترده طرفین وجود ندارد.

آک بلوت: برداشته شدن محاصره غزه مانع جدی محسوب نمی‌شود. واکنش مردم ترکیه به این مذاکرات و عادی‌سازی با رژیم صهیونیستی در این بین مهم‌ترین مساله به شمار می‌آید.

تسنیم: واکنش مردم ترکیه به روند عادی‌سازی مناسبات بین ترکیه و رژیم صهیونیستی چیست؟ چه دیدگاهی از سوی مردم ترکیه نسبت به این موضوع وجود دارد؟

آک بلوت: مردم ترکیه روابط دوستانه با رژیم صهیونیستی و محاصره غزه از سوی این رژیم را نمی‌پذیرند؛ به گونه‌ای که دیدگاه اکثریت مردم ترکیه نسبت به رژیم صهیونیستی به همین منوال است. گروه‌های مختلف مردم ترکیه چه انقلابی، چه مسلمان و چه ملی‌گرا حامیان مردم فلسطین و ضد صهیونیست‌ها هستند. برای همین مردم ترکیه موافق این مذاکرات نیستند و نسبت به آن انتقاد دارند؛ لذا این مذاکرات چندان رسانه‌ای نمی‌شد.

تسنیم: انتشار نتایج نهایی مذاکرات به صورت رسانه‌ای چه واکنشی از سوی مردم ترکیه دربردارد؟ آیا دولت ترکیه اقدامی در

جهت سرکوب مخالفین انجام می‌دهد؟

آک بلوت: افکار عمومی ترکیه به صورت تدریجی آماده‌سازی شده است و با این اقدام واکنش مردم ترکیه را کاهش داده‌اند.

تسنیم: واکنش احزاب دیگر ترکیه چون CHP و MHP نسبت به این مذاکرات چیست؟

آک بلوت: این احزاب گرچه حامیان مردم فلسطین هستند؛ اما عکس‌العمل چندان نسبت به این مذاکرات ندارند. انتقادات این احزاب به اردوغان و حکومت وی بیشتر در قالب مانورهای انتخاباتی است.

تسنیم: به نظر می‌رسد که احزاب دیگر ترکیه نسبت به مذاکره با رژیم صهیونیستی چندان جدی نیستند و خنثی عمل می‌کنند و می‌توان ادعا کرد که این احزاب مخالفت چندان با احیای روابط دیپلماتیک با رژیم صهیونیستی نداشتند و حتی همراه با حزب حاکم عدالت و توسعه بودند. به نظر حضرتعالی این گزاره صحیح است؟

آک بلوت: احزاب دیگر ترکیه واکنش چندان به این مذاکرات نمی‌دهند و سیاست داخلی بیشتر مد نظر این احزاب است. گرچه این احزاب نسبت به این موضوع انتقاد می‌کنند؛ اما آن‌ها شدت عملی چندان علیه اردوغان و حزب حاکم عدالت و توسعه ندارند.

با این حال اخیراً گروهی از جوانان حزب سعادت علیه دولت تظاهرات کردند و نسبت به مذاکرات با رژیم صهیونیستی اعتراض خود را به نمایش گذاشتند. آنها ابراز داشتند که ترکیه نیازمند مذاکره با ایران، عراق، سوریه و کشورهای اسلامی است؛ اما هیچ وقت نیازمند مذاکره با رژیم صهیونیستی نیست. این حزب گرچه حزب کوچکی در بین احزاب ترکیه محسوب می‌شود؛ اما نوع واکنش مردمی را نشان می‌دهد. دیپلماسی عمومی تاثیرگذار و ماندنی است؛ اما در مقابل دیپلماسی سیاسی تابع تحولات زمانی و مکانی است. امروز حکومت اردوغان پابرجا است؛ اما ممکن است که فردا بر سر کار نباشد. این در حالی است که مردم این کشور برای همیشه در آن زندگی می‌کنند و ماندگار هستند.

گفتگو از رامین ولی‌زاده